

Päivän evankeliumin alku on tuttu miljoonille kristityille. Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan poikansa, jottei yksikään joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.

Rippikoulussa opettelemme tämän jakeen ulkoa ja toivon, että se jokaisella meillä pysyisi muistissa elämämme loppuun saakka.

Tätä jaetta, Joh. 3:16, niin kuin se lyhennetään, kutsutaan meillä suomessa pienoisevankeliumiksi. Vaikka se on vain yksi jae Raamatussa, sen sisällys on suuri. Englantilaiset kutsuvat sitä evankeliumiksi pähkinän kuoressa.

Tähän tulokseen Johanneskin, evankeliumin kirjoittaja, on päätenyt. Näin Jeesus on sanonut ja opettanut. Jumala rakastaa ihmisiä.

Kuitenkin Johannes näkee, että tämä maailma ei oikein tunne Jumalaa ja hänen rakkauttaan. Maailmamme on vieraantunut Jumalasta ja on jopa vihamielinen Jumalan totuudelle. Niin tänäänkin.

Tätä Johannes kuvaa vertauskuvallisella asettelulla: valo ja pimeys. Jeesus on Jumalan antama valo maailmaan, mutta ihminen valitsee monta kertaa pimeyden.

Pelastuksen vastakohtana on Johanneksella tuomio. Mutta pienoisevankeliumi lähtee kuitenkin siitä, että Jumala ei lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen.

Tänään kaatuneiden muistopäivänä, joka on myös tänä vuonna erityisesti sisällissotamme muistopäivä. nämä kysymykset olivat elintärkeitä ihmisten välisissä suhteissa. Kuka tuomitaan, kuka pelastetaan.

Arkkipiispamme Kari Mäkinen kirjoitti tammikuussa, vuoden alussa näin sisäisestä sodastamme. Sata vuotta: Kolme tai neljä sukupolvea. Kaikkein raskaimmilla kokemuksilla on kaikkein pisin muisti. Suomen sisällissota 1918 on sellainen.

Se asuu yhteisessä muistissa, ja yksityisissä perheen, suvun ja paikkakunnan muistissa. Se on usein vaiettu asia, vain joistakin asioista kerrotaan, joistakin kaikkein kipeimmistä on edelleen vaikea puhua.

Siitä, kun oma perheen jäsen puolin ja toisin on saanut tuomion, eikä ole pelastunut, tai yhtä lailla, oman perheen jäsen puolin ja toisin on ollut antamassa tuomiota ja toteuttanut sen.

Silloin on ollut toisin, sanotaan. Ihmiset ovat kuuluneet eri puolille, taistelleet asiansa puolesta, olleet uskollisia aatteelleen ja ajatuksilleen. Sanat eivät vain ole riittäneet, vaan on tartuttu aseisiin. Molemmiin puolin on kovia koettu.

Nytkin on monissa maissa samalla tavalla toisin. Jaamme muistomme myös niiden kanssa, jotka tänään sotivat toisiaan vastaan, oman maan kansalaiset toisiaan vastaan: Ja niiden sodan jalkoihin jääneistä ihmisistä, jotka menettävät kotinsa ja jopa ihmisarvonsa. Kaikesta tästä toipuminen kestää ja sovintoa täytyy edelleenkin yhdessä etsiä.

Tänä vuonna ei muisteta vain vuotta 1918 vaan kokonaista vuosisataa, jonka aikana sisäisen sotamme monenlainen muisti on muovannut meitä. kirjoittaa arkkipiispamme. Se on muovannut kirkkoa ja se on muovannut tätä maata.

Kun muisti kantaa raskaita ja vaikeita asioita, sitä on lähestyttävä hienovaraisesti. On vaikeaa tulla valoon ja tuoda kipeitä ja raskaita asioita sinne. Heitä ei enää juuri ole, jotka elivät silloin, mutta heidän lapsensa ja lapsenlapset kantavat monia arpia sisällään ja kenties sellaista kuormaa, joka kaipaa sovitusta.

Meidän on vaikea ymmärtää menneitä sukupolvia ja heidän tapaansa ajatella ja toimia. He eivät nähneet siinä paikassa sanojensa ja tekojensa seurauksia koko laajuudessaan, kun päätöksiä tehtiin ja toimeen pantiin; niin kuin me sen tänään näemme.

Jeesuksen sanat kuitenkin pysyvät niin meidän kuin heidänkin kohdalla. Jumalan suuri rakkauden teko meille kaikille on, että hän tuli armahtamaan meidät: Ei tuomitsemaan, vaan pelastamaan. Ihmisellä ei ole oikeutta tuomita toista kadotukseen, vaikka toivomme, että jotkut ihmiset katoaisivat tästä maailmasta.

Vain Jumala tekee siinä päätöksen ja sitä ei mitata meidän mitoillemme. Siksi on tärkeää tuoda Jumalan valoon sekin mikä on vaikeaa. Sovituksen valoon, se mitä oli silloin, ja se vaikutus ja perintö, mitä tämän ajan ihminen on perintönä sieltä saanut.

Ehkä ei edes valinnut puolta. Kaikilla on sieltä kertomuksia ja kokemuksia, jokaisella oma totuutensa. Sen aika on tulla valoon, että Jumalan armo saisi kulkea kaikkien ylitse ja hoitaa sen, mikä vielä tuottaa tuskaa.

Muistiin ei tule väkisin murtautua. Voi vain yrittää luoda sellaista turvallisuutta, jossa sadan vuoden ja usean sukupolven kokemus- ja tunnemuistille on tilaa, kerrottuna tai kertomattomana.

Sellaisen tilan Jumala meille haluaa antaa. Hän ei väkisin avaa kenenkään haavoja. Hän kuitenkin kutsuu, niin kuin isä tai äiti lastaan, voidaanko yhdessä katsoa, sitä mikä tuottaa kipeää. Silloin Jeesus on vierellä, kipujen ja kärsimyksen mies. Häntä ei armahdettu. Hän armahti ja armahtaa meidät.

Annammeko kätemme toisen käteen, joka näkee eri lailla? Meitä yhdistää Jeesus, yhteinen uskomme; se on suurempi kuin se, mikä meitä erottaa. Pyhä Henki luo meihin uutta elämää, lohduttaa ja parantaa.

Helluntaina, kaatuneiden muistopäivänä
pastori Päivi Liukkonen